

XV Ca 38/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2016 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XV Wydziale Cywilnym Odwoławczym

w składzie:

Przewodniczący: SSO Michał Wysocki

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 12 lutego 2016 roku,

sprawy z powództwa (...)z o.o. w K.

przeciwko C. A.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 7 października 2015r.,

sygn. akt IX C 2258/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSO Michał Wysocki

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 października 2015 roku (sygn. akt IX C 2258/14) Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, w sprawie z powództwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. przeciwko C. A. o zapłatę, oddalił powództwo (pkt I) oraz obciążył powoda kosztami postępowania (pkt II).

Wydając p owyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie pozostałych form udzielania kredytów.

W dniu 2 kwietnia 2014 roku (...) sp. z o.o. zawarła z C. A. umowę pożyczki gotówkowej nr (...), której przedmiotem było udzielenie pożyczki w kwocie 2.666,67 zł, stanowiącej kwotę brutto, na okres od dnia 2 kwietnia 2014 roku do dnia 2 października 2015 roku. Na kwotę pożyczki składała się część przekazywana do dyspozycji pozwanej w wysokości 1.200 zł, prowizja za udzielenie pożyczki w kwocie 266,67 zł oraz opłata z tytułu zwiększonego ryzyka w kwocie 1.200 zł. Za zgodą pozwanej część pożyczki w kwocie 180,86 zł została zaksięgowana na koncie powódki na poczet zaległości wynikającej z innej wiążącej strony umowy pożyczki. Po potrąceniu ww. kwoty powódka w dniu 2 kwietnia 2014 roku dokonała na konto pozwanej przelewu środków w kwocie 1.019,14 zł.

Pozwana dokonała częściowej spłaty pożyczki w bliżej nieokreślonej wysokości. Wpłaty były odnotowywane w historii windykacji pożyczki. Adnotacje dokonania wpłat bez wskazania ich konkretnej kwoty zostały zapisane w historii

windykacji. Jeden wpis został dokonany w miesiącu maju, a kolejne miały miejsce w miesiącu czerwcu. Poza tym w miesiącu czerwcu została odnotowana jedna wpłata z podaniem konkretnej kwoty 210 zł.

W przypadku niezwrócenia przez pozwaną pożyczki w terminie określonym w umowie i powstaniu zadłużenia przeterminowanego, powódka miała prawo wszcząć postępowanie mające na celu doprowadzenie do dobrowolnej zapłaty należności, którego koszty obciążałyby pozwaną jako pożyczkobiorcę.

W przypadku wystąpienia zaległości w spłacie dwóch pełnych rat pożyczki powódka była uprawniona do wypowiedzenia umowy pożyczki z zachowaniem trzydziestodniowego terminu wypowiedzenia.

Pismem z dnia 16 maja 2014 r. powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 242,19 zł. Wezwanie zostało doręczone w dniu 20 maja 2014 roku. W dniu 20 czerwca 2014 roku doręczono C. A. wezwanie do zapłaty kwoty 478,67 zł wraz z wypowiedzeniem przedmiotowej umowy pożyczki.

Ustalając stan faktyczny Sąd Rejonowy oparł się na dowodach z dokumentów w zakresie wynikającym z treści art. 245 k.p.c., które nie były podważane przez żadną ze stron w kontekście ich pochodzenia- autentyczności, a i sam Sąd nie dopatrył się istnienia przesłanek, aby podważyć wartość dowodową tych dokumentów z własnej inicjatywy.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, Sąd Rejonowy dokonał następujących rozważań prawnych:

Sąd Rejonowy wskazał, że w sprawie bezsporne było, że strony zawarły umowę o pożyczkę gotówkową. Fakt zawarcia przez pozwaną umowy pożyczki nie był kwestionowany, a nadto został potwierdzony dokumentem w postaci przedmiotowej umowy. W sprawie nie został jednak zaofiarowany wystarczający materiał pozwalający na ustalenie, czy, a przede wszystkim w jakiej wysokości istnieje zadłużenie z tytułu przedmiotowej umowy. Wprawdzie powódka przedstawiła potwierdzenie wykonania przelewu środków na konto pozwanej, które potwierdza spełnienie świadczenia przez pożyczkodawcę, jednakże w ocenie Sądu powódka nie wykazała jaka kwota zadłużenia pozostała aktualnie do spłaty. Powódka twierdziła, iż C. A. nie uiściła żadnych wpłat na poczet spłaty przedmiotowej pożyczki, natomiast przedstawiona przez powódkę historia windykacji pożyczki wykazuje natomiast, że były realizowane wpłaty. W historii windykacji znajdują się adnotacje o dokonywaniu przez pozwaną wpłat, jednakże wpisy nie zawierają informacji o ich wysokości i z tego względu Sąd Rejonowy nie był w stanie ustalić jaka kwota zadłużenia z tytułu przedmiotowej pożyczki pozostała do spłaty, zaś powódka nie przedstawiła żadnych innych dowodów potwierdzających wysokość dochodzonego roszczenia. Z tej samej przyczyny, przy braku informacji o wysokości odnotowanych wpłat, nie można było stwierdzić czy podjęte przez powódkę działania w postaci wypowiedzenia umowy oraz dalsze czynności windykacyjne były zasadne, bowiem nie wiadomo czy dokonywane przez pozwaną wpłaty pokrywały należności wynikające z umowy pożyczki. Nadto wskazywane na wezwaniach do zapłaty należne kwoty pozostają w sprzeczności z informacjami wpisanymi w historii windykacji. Brak możliwości stwierdzenia wystąpienia podstaw do prowadzenia przez powódkę postępowania windykacyjnego i naliczania związanych z nim opłat wpływa z kolei na brak możliwości ustalenia zasadności żądania pozwu obejmującego należności wynikające z podejmowanych działań windykacyjnych. Zważywszy na fakt dokonywania przez pozwaną pewnych wpłat bez podania ich wysokości należy stwierdzić, iż powódka nie wykazała, że była uprawniona do wypowiedzenia przedmiotowej umowy. Zgodnie z treścią umowy pożyczki prawo to zostało zastrzeżone na wypadek zaległości w spłacie dwóch pełnych rat, zaś w świetle przedstawionych dowodów – historii windykacji - pozwana dokonywała wpłat zarówno w maju jak i w czerwcu 2014 roku.

Sąd I instancji wskazał, iż dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony (ani materialnoprawnym, ani procesowym), a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym. Nie istnieje żadna możliwość egzekwowania od strony aktywności w sferze dowodowej i Sąd nie może nakazać czy zobowiązać do przeprowadzenia dowodu. Powyższa norma materialnoprawna pozostaje w nierozdzielalnym związku z procesowym jej odpowiednikiem, mianowicie treścią art. 232 k.p.c., zgodnie z którym strony są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

W świetle powyższych okoliczności Sąd Rejonowy stwierdził, iż powódka nie wykazała zasadności i wysokości dochodzonego roszczenia przedstawionymi przez siebie dokumentami, w związku z czym powództwo oddalił (pkt I wyroku). Orzeczenie o kosztach zapadło w oparciu o art. 98 k.p.c. i z tego względu Sąd Rejonowy obciążył powoda kosztami postępowania (pkt II).

Apelację od powyższego wyroku wywiodła powódka - (...) sp. z o.o. z siedzibą w K., która zaskarżyła go w całości. Sądowi I instancji powódka zarzuciła:

a) sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, iż pozwana dokonała częściowej spłaty pożyczki w bliżej nieokreślonej wysokości, a wpłaty były odnotowywane w historii windykacji pożyczki bez wskazania ich konkretnej kwoty, podczas gdy w przedmiotowej sprawie pozwana C. A. nie dokonała żadnej wpłaty na poczet spłaty zawartej w dniu 2 kwietnia 2014 roku umowy pożyczki gotówkowej nr (...), a zawarte w historii windykacji pożyczki (...) o ID: (...) zapisy oznaczają tylko i wyłącznie zapewnienia i deklaracje telefoniczne składane przez pozwaną C. A. pracownikom działu windykacji (...)Sp. z o.o.

b) naruszenie przepisów art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c. i z art. 233 k.p.c. polegające na stwierdzeniu przez Sąd I instancji, że powódka (...) sp. z o.o. nie wykazała zasadności i wysokości dochodzonego roszczenia, podczas gdy powódka przedłożyła dowody w postaci dokumentów, w tym umowę pożyczki wraz z załącznikami oraz szczegółową historię windykacji pożyczki (...) o ID: (...), na okoliczność potwierdzenia prowadzenia czynności windykacyjnych z precyzyjnym wskazaniem ich częstotliwości, gdzie pozwana była w sposób należyty informowana przez powódkę o bieżącym stanie jej zadłużenia, a nadto powódka w trakcie procesu prezentowała jednoznaczne niezmiennie stanowisko zawarte także w piśmie procesowym z 15 czerwca 2015 roku, że pozwana C. A. nie zwróciła zaciągniętego zobowiązania w żadnej części.

Z uwagi na powyższe zarzuty powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości, poprzez zasądzenie od pozwanej całość kwoty 3.086,95 zł wraz z należnymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu, w tym także kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie odwoławcze.

Sąd Okręgowy zważył co następuje (art.505¹³ §2 kpc) :

Nie ulega wątpliwości, że stanowisko Sądu Rejonowego co do tego, że pozwana uiszczała należności z tytułu umowy pożyczki jest błędne. Wypada przypomnieć, że powód jednoznacznie wskazał (k.40 – str.3 pozwu), że do żadnych wpłat nie doszło, a obrona pozwanej opierała się na twierdzeniach o braku otrzymania jakiegokolwiek kwoty z tytułu zawartej umowy pożyczki (k.46 – str. 2 odpowiedzi na pozew) – przy takiej metodzie obrony pozwana nie twierdziła zatem, że wpłacała cokolwiek powodowi. Załączony natomiast przez powoda dokument (historia windykacji pożyczki – k.67 – 68) nie potwierdza zaś wbrew stanowisku Sądu Rejonowego żadnych wpłat pozwanej. Jest to bowiem streszczenie treści rozmowy z pozwaną i składanych przez nią obietnic co wynika z pobieżnej choćby lektury tego dokumentu. Jak łatwo bowiem zauważyć daty deklarowanych wpłat dotyczą przyszłości (np. rozmowa w dniu 9 czerwca 2014r. – poz.49 – a wpłata 10 czerwca 2014r.). Faktycznie więc żadne kwoty z tytułu zwrotu pożyczki nie następowały co poddaje w wątpliwość sposób rozumowania Sądu Rejonowego zaprezentowany w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z ustaleń zaskarżonego wyroku wynikało, że pozwana otrzymała przedmiot pożyczki (1.200zł – str. 2 uzasadnienia) co podważa część argumentów zaprezentowanych w odpowiedzi na pozew (k.46). Pozostają jednak do rozstrzygnięcia inne sporne zagadnienia, które pozostały póki co poza zainteresowaniem Sądu Rejonowego, który nie zajął w tym zakresie żadnego stanowiska. Chodzi przede wszystkim o podniesione w odpowiedzi na pozew (a wcześniej zasygnalizowane w postanowieniu Sądu Rejonowego (...) w L. z dnia 12 września 2014r. – k.10) problemy zastosowania w umowie pożyczki zapisów o możliwym niedozwolonym charakterze. Dotyczy to przede wszystkim należności z tytułu opłat windykacyjnych oraz opłaty z tytułu zwiększonego ryzyka związanego z udzieleniem pożyczki. Brak zajęcia w tym zakresie stanowiska przez Sąd Rejonowy (co w konsekwencji pociągać będzie za sobą konieczność odpowiedniego obniżenia z tego tytułu kwoty na rzecz powoda) stanowi w ocenie Sądu Okręgowego brak rozpoznania istoty sprawy i mogłoby ograniczać strony w prawie do rozpoznania sprawy w dwóch instancjach (postanowienie

Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2015r. I PZ 13/15, LEX nr 1783184, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2015r. I CZ 68/15, LEX nr 1930435). Powodowało to konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku na podstawie art.386§4 kpc i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Obowiązkiem Sądu Rejonowego przy ponownym rozpoznaniu sprawy będzie zajęcie jednoznaczne stanowiska co do zarzutów pozwanej o niedozwolonym charakterze zapisów zawartych w umowie pożyczki.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego uzasadnia natomiast art.108§2 kpc. Wobec wykazanej w apelacji zmiany nazwy powodowej spółki (k.95 – 98) wydając swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy uwzględnił jej nową nazwę.

SSO Michał Wysocki